

Føroyingar eru snýttir

- Fíggiareftirlitið er tann stóri skurkurin allan vegin ígjøgnum, sigur Frank Aaen fólkatingsmaður fyri Eindarlistan

Hann er ikki í va. Den Danske Bank hevur logið fyri føroyingunum, og

Fíggiareftirlitið hevur verið skurkurin allan vegin í gjøgnum. Frank Aaen ivast

ikkí í, at tað rætta føroyingar eiga at gera, er at reisa endurgjaldskrav, og hann

heitir á donsku stjórnina at hjálpa føroyingum. Frank Aaen segði við

Socialin í gongini í løgmálaráðnum, at tað var ov tíðliga enn at siga, hvørjar pol-

itiskar avleiðingar málið fær - og hvar ein møguleg politisk ábyrgd skal plaserast.

Niðanfyri prenta vit brot úr bankakanningini. Brotið eru úr niðurstøðuni - kap. 9.4.12 og snýr seg um fíggarstøðuna hjá Føroya Banka um mánaðarskið mars-apríl 1993

9.4.12. FB's solvens ultimo marts 1993.

Det bemærkes, at FB's solvensmargin i forhold til minimumskravet i Banklovens § 7 udgjorde ca. 63 mio. kr. pr. 31. december 1992. Denne margin var ifølge FB's kvartalsregnskab pr. 31. marts 1993 reduceret til ca. 12 mio. kr. Det er kommissionens samlede vurdering, at FB pr. 31. marts 1993 ikke opfyldte solvenskravet i Banklovens § 7. Kommissionen finder det godt gjort, at et behov for kapitaltilførsel ville være blevet konstateret, såfremt der i marts-april 1993 var blevet gennemført en undersøgelse af FB's engagementer, hvad enten dette var sket ved en af tilsynet foretaget inspektion, en af Finansieringsfonden iværksat due diligence undersøgelse eller en af FB selv med bistand af intern og ekstern revision foretaget engagementsgennemgang af samme omfang, som den der fandt sted pr. 30. juni 1993.

Det er efter kommissionens opfattelse ikke en holdbar begrundelse for at undlade enhver undersøgelse af FB's udlåns- og garantiengagementer, at en sådan undersøgelse ville have taget lang tid. Kommissionen finder, baseret på erfaringer fra Danmark og Norge, at en gennemgang af FB's engagementer eller væsentlige dele heraf - f.eks. de 100 største engagementer eller engagementer over f.eks. 6 mio. kr. eller f.eks. 3,5 mio. kr. (den af Den Danske Bank ved engagementsgennemgangen i maj 1992 anvendte grænse, der også blev anvendt af tilsynet i september 1992) - kunne have været gennemført i løbet af højst 8-10 dage ved indstilling af passende ressourcer. Tilsynet har ligeledes, hvor der forelå konkret anledning dertil, kunnet gennemføre ekstraordinære undersøgelser af udvalgte dele af en banks udlånsportefølje i løbet af få dage. Kommissionen finder derfor, at en relevant undersøgelse - på Finansieringsfondens initiativ, ved egne og eksterne sagkyndige, eller foretaget af tilsynet eller af disse i forening - højst sandsynligt kunne have været afsluttet medio marts 1993 og i hvert

fald inden udgangen af marts 1993. Om fornødent kunne aktiebytteaftalen have været gjort betinget af et bestemt udfald af undersøgelsen.

Når Peter Sylvest Larsen og Richard Mikkelsen have været gjort betinget af et bestemt udfald af undersøgelsen. Når Peter Sylvest Larsen og Richard Mikkelsen har været gjort betinget af et bestemt udfald af undersøgelsen. Når Peter Sylvest Larsen og Richard Mikkelsen har været gjort betinget af et bestemt udfald af undersøgelsen.

Kommissionen støtter særligt sin vurdering på følgende forhold:

a. Deloitte & Touche har i

sit notat om foretagne hensættelser på udlån og principper herfor i FB og SB i årene 1991-1993, beretningsbilag 2, konkluderet, at det ville have ført til merhensættelser i begge banker, såfremt der var blevet foretaget gennemgang af engagementerne ultimo marts 1993 i forbindelse med aktieombytningen, og at i alt fald merhensættelser i FB på godt 200 mio. kr. inden for opdræt og fiskeri må antages at ville være fremkommet ved en sådan undersøgelse. Der er i notatet nærmere redegjort for, hvorledes det anførte beløb fremkommer. Beløbet skyldes forskelle i vurderingsprincip af sikkerheder på opdræt og skibe pr. 31. december 1992.

Deloitte & Touches ovennævnte konklusion forudsætter, at SB's forsigtigere praksis ved hensættelser på opdræt og skibe var blevet anvendt ved en sådan undersøgelse af FB's engagementer. Denne forsigtigere praksis var blevet introduceret i SB i forbindelse

Kommissionen finder, at det ville have været sagligt velbegrunder at anvende denne mere forsigtige praksis også i FB, i hvert fald ved opgørelsen af hensættelserne ultimo marts 1993, specielt når man henser til den økonomiske udvikling på Færøerne siden den 31. december 1992. Denne mere forsigtige praksis ville tillige have bragt FB's hensættelser mere i overensstemmelse med Den Danske Banks egne hensættelsesprincipper, jf. i det hele de forklaringer om forskellen mellem FB's og Den Danske Banks hensættelsesprincipper og -praksis, som er afgivet af Flemming Nytoft Rasmussen (Retsbogen side 198), Jørgen Frank Jakobsen (Retsbogen side 301), Flemming Duus (Retsbogen side 420), Tage Benjaminssøn (Retsbogen side 432) og Jacob Brogaard (Retsbogen side 442).

Kommissionen ønsker i denne forbindelse tillige at påpege, at FB's hensættelser pr. 31. december 1992

antage, at FB kort efter ville ophøre med at være et datterselskab af Den Danske Bank. En gennemgang af FB's engagementer ultimo marts 1993 måtte derimod under de givne omstændigheder være foretaget under hensyntagen til, at FB ikke længere ville have Den Danske Bank som moderbank. Det er kommissionens opfattelse, at denne forskel med stor sandsynlighed ville have sat sig spor i hensættelserne.

b.

Kommissionen finder, at der i de første måneder af 1993 har været en række indikationer for en forstærket negativ udvikling i den færøske økonomi. Den Danske Bank har fuldt ud været opmærksom herpå, jf. John Rasmussen bemærkning på mødet den 25. februar 1993 i Statsministeriet om, "at detastede stærkt med at finde en løsning. Hver dag var der behov for nye hensættelser." (bilag 13.2.4.33.), jf. 9.2.20. ov-

enfor, og Peter Straarups skrivelse af 9. marts 1993 til bestyrelsesmedlemmerne i Den Danske Bank (bilag 13.2.4.38.), jf. 9.3.10. ovenfor, - kun en uge før mødet den 17. marts 1993 - hvori det anføres, at "situationen på Færøerne er accelereret i negativ retning i den senere tid. Der er derfor risiko for et næsten totalt sammenbrud i den færøske økonomi.". Kommissionen finder det også af denne grund klart, at der i de første måneder af 1993 var opstået et yderligere hensættelsesbehov i FB, som ville være blevet konstateret ved en engagementsgennemgang.

c.

Som anført ovenfor under 9.3.28, forlangte tilsynet fra den 15. marts 1993 daglige indberetninger til tilsynet om FB's likviditet, og som oplyst under 9.3.52. ovenfor kunne det på grundlag af indberetningerne konstateres, at FB fra den 29. marts 1993 ikke opfyldte minimumskravet til likviditet i banklovens § 11, stk. 1. Selvom likviditetskrisen i første række skyldtes "udsving" af indlån og lukning af lines, der ikke umiddelbart påvirkede bankens soliditet, må likviditetskrisen i større eller mindre omfang være blevet skærpet på grund af manglende betaling af forfaldne renter og afdrag på bankens udlånsengagementer. Likviditetskrisen var derfor efter kommissionens opfattelse et faresignal, som specielt under hensyn til den generelle økonomiske udvikling på Færøerne også måtte give anledning til solvensmæssige overvejelser.

I samme retning peger efter kommissionens opfattelse, at FB i beretningen til kvartalsregnskabet pr. 31. marts 1993, omtalt under 9.3.55. ovenfor, anførte, at der med enkelte nærmere angivne undtagelser ikke er "foretaget vurdering af låneporteføljen for den forringelse, der udgår af den fortsatte tilspidsning af likviditetssituationen (her understreget) og dermed den økonomiske situation for Færøerne, idet et faktisk grundlag for en sådan vurdering ikke foreligger."

d.

Med udgangspunkt i Den Internationale Valutafonds udtalelser om den finansielle sektors problemer på et møde den 8. marts 1993 mellem Færø-gruppen og valutafondsdelegationen, omtalt under 9.3.8. ovenfor, pålagde tilsynet FB og SB at indsende kvartalsregn-